

Anders Hildingsson
Naturskydd och tillsyn
010-22 36 339

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Farbergskärret i Jönköpings kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Farbergskärret, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att

- bevara ett myrkomplex med öppen och trädbevuxen högmosse samt mindre kärr och naturskogsartade fastmarksholmar med dess biologiska mångfald
- bevara myrkomplexets hydrologiska värden

Syftet ska uppnås genom att

- myrkomplexet huvudsakligen lämnas utan åtgärder, för att formas av intern dynamik och andra naturliga processer
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet

Skälen enligt 7 kap. 5§ MB

I Farbergskärret är det prioriterade bevarandevärdet områdets myrmarkskomplex med högmossar, mindre kärr och skogb eklädda fastmarksöar. På myrarna finns ett rikt fågelliv och spelplatser för orre och tjäder. I skogen förekommer mossor, lavar och svampar som främst är knutna till skogliga miljöer med hög och jämn luftfuktighet samt skoglig kontinuitet och död ved. Bland annat de rödlistade lavarerna garnlav och dvärgbägarlav signalerar om höga skogliga värden.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. plantera eller så träd eller buskar eller för området främmande arter
3. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
4. anordna upplag av något slag
5. dika eller dikesrensa. Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det undantag för rensning av diken som avvattnar områden utanför naturreservatet.
6. bedriva täkt av något slag
7. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Undantag gäller för jakttorn.
8. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för körning med mindre fordon i samband med uttransport av fälld älg. Undantag gäller för den traktorgväg som markerats på beslutskartan (bilaga 1) samt för körning med snöskoter vid spårdragning av den skidled som markerats på beslutskartan (bilaga 1).
9. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
10. anlägga väg, led, bro eller spång
11. anlägga åtelplatser eller utfodringsplatser
12. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

Befintliga vägar med vägområden, enligt karta bilaga 1, är undantagna från samtliga föreskrifter under A utom A2, A6, A7, A11 och A12.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor

3. röjning och försiktig avveckling av igenväxningsvegetation på mossen i syfte att bibehålla en öppen eller glest trädbevuxen mosse. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet
4. igenläggning av diken som inte påverkar utanförliggande områden efter hydrologisk utredning
5. efter nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper genomföra måttliga åtgärder såsom punktvis markstörning, punktbränning, extensivt bete eller luckhuggning för att säkerställa förekomst av dessa arter och naturtyper
6. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter så länge det inte påverkar syftet och/eller andra arter negativt
7. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT INOM NATURRESERVATET

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

3. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar
4. plocka eller samla in mossor, lavar eller vedsvampar. Undantag gäller för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B och som preciseras i fastställd skötselplan. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av den traktorväg samt den skidled som har markerats på beslutskartan (bilaga 1). Till normalt underhåll av skidleden räknas även ledmarkering.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

UPPLYSNING

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet**ADMINISTRATIVA DATA**

Namn	Farbergskärret
NVR-id	2051039
Areal	154 hektar (ha) varav vatten 2 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Jönköping
Socken	Barnarps socken
Lägesbeskrivning	15 km söder om Jönköping, 6 km sydväst om Barnarps kyrka
Fastigheter	Del av Hyltena 1:47 och del av Hyltena 1:9
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är delvis inmätt.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Farbergsskärret utgör tillsammans med Store mosse ett flackt myrkomplex vars centrala delar domineras av svagt välvda mosseytor av torr tallristyp. Ett antal skogsbeklädda fastmarksöar förekommer inom reservatet, liksom flera mindre kärr, gölar och bäckar. Området har höga naturvärden knutna till såväl våtmarken som de skogsbeklädda fastmarköarna, inte minst vad gäller fågellivet. Spelplatser för orre som tjäder har noterats i området. Ytterligare arter som visar på områdets höga fågelvärden är skogssnäppa, ljungpipare och enkelbeckasin. I anslutning till några av fastmarköarna växer de bägge rödlistade arterna garnlav och dvärgbägarlav. Vid Store göl i områdets östra del växer ett antal arter som indikerar viss källpåverkan, såsom klyvbladvitmossa, kärrkrokmossa, skogsblekmossa, spjutmossa och skedmossa.

Bakgrund

En inledande kontakt med berörda markägare togs i mars 2012. Värdering av området utfördes av NAI Svefa AB sommaren 2014 och förhandling med berörda markägare påbörjades av Markbyrån Lidköping AB under hösten 2014. Under år 2014 inventerades området med avseende på fåglar, mossor och lavar av Kråkfot Natur AB. Under 2015 till 2019 har förhandling om ekonomisk ersättning pågått med berörda fastighetsägare.

Avtal om intrångsersättning har tecknats med en av två berörda fastigheter. En tredje fastighet har varit aktuell att till viss del ingå i naturreservatet, men här har Länsstyrelsen och berörd markägare tecknats en överenskommelse om att markägaren tar ett frivilligt ansvar för att bevara de höga naturvärdena inom fastigheten.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Jönköpings kommun, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Jönköpings har tillstyrkt att området blir naturreservat och Trafikverket har inget att erinra mot förslaget.

Förslag till beslut och skötselplan skickades på remiss den 18 maj 2018 till Jönköpings kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och flera föreningar. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med synpunkter. Yttrande har inkommit från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Jönköpings kommun och en av delägarna till den berörda samfälligheten Stigamo (samfällt fiske i Store göl och bäcken från Store göl) som också är markägare till den närliggande fastigheten Stigamo 1:16.

INKOMNA REMISSVAR

Jönköpings kommun anser att områden som skyddas som naturreservat ska vara tillgängliga för allmänheten och att ett av huvudsyftena ska vara människors rekreation och friluftsliv. Kommunen framhåller att det bör finnas en parkeringsplats och gärna anlagda stigar samt informationsskyltning vid någon av gölarna. Jönköpings kommun har även synpunkter på reservatets gränsdragning som de anser inte främjar en gynnsam bevarandestatus för upptagna arter och naturtyper. Jönköpings kommun bifogar därför ett förslag på en annan avgränsning på reservatet och framför att hela området som redovisas i kommunens naturvårdsprogram (beteckning 33:012) bör ingå i naturreservatet. Kommunen påpekar även att den jakt som troligen sker i området bör beskrivas.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inget att erinra mot förslaget.

Markägaren till den närliggande fastigheten Stigamo 1:16, motsätter sig bildandet av naturreservatet då hen befärar att värdet på marken utanför reservatet kommer sjunka i värde. Synpunkterna har bemötts i ett särskilt brev till markägaren.

Samtliga remissvar har behandlats, Länsstyrelsens ställningstagande framgår nedan under rubriken Bedömning.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

I 3 kap. 6 § andra stycket MB anges att områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Av 3 kap. 8 § andra stycket MB följer att områden som är av riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Enligt 3 kap. 10 § ska om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av de av riksdagen beslutade miljömålen. Naturreservatsbildning av Farbergskärret bidrar till att miljö kvalitetsmålen Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt växt och djurliv kan uppfyllas.

Området ingår i ett större myrkomplex som med sin ovanligt höga mångformighet utgör riksintresse för naturvård (NRO06099). Farbergskärret är upptaget i Myrskyddsplan för Sverige (Värdefulla myrmarker i Jönköpings län, 2006:5) och har pekats ut som ett område i högsta naturvärdesklass enligt våtmarksinventeringen. Området ingår även i länets naturvårdsprogram (Natur i Jönköpings län, objekt 80-32) och är av högsta naturvärde enligt Jönköpings kommuns naturvårdsprogram. Stora

delar av området har klassats som sumpskog enligt Skogsstyrelsens inventering av sumpskog. Liksom övriga torvbildande våtmarker är Farbergskärret av stor betydelse för bindandet av tungmetaller och näringsämnen.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot avverkning av skog, torvtäkt, dränering och andra åtgärder som riskerar att ändra områdets hydrologiska förhållanden. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att skydda ett större myrmarksområde samt dess typiska växt- och djurarter. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området och områdets avgränsning mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna och avgränsningen inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Kanteffekterna av aktuell gränsdragning bedöms inte påverka naturvärdena negativt. Södra delen av myrskyddsplanobjektet planerades för att ingå i naturreservatet, men en överenskommelse om frivilligt ansvar för bevarande av naturvärdena har ingåtts med markägaren.

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna för att göra Farbergskärret till ett attraktivt friluftsområde är begränsade. Naturtypen skog-myrmosaik och högmosse finns på regional nivå i hög grad tillgängliggjord genom bland annat nationalparken Store mosse och naturreservaten Dumme mosse, Ko mosse och Anderstorps Stormosse. Länsstyrelsen prioriterar därför inte att tillgängliggöra Farbergskärret särskilt för allmänhet och friluftsliv, genom till exempel parkeringsplats, strövstigar eller dylikt.

Jakt inom reservatet får bedrivas enligt gällande jaktlagstiftning dock med förbud för anläggande av åtel eller utfodringsplats. Länsstyrelsen bedömer att detta är en rimlig inskränkning i den enskildes rätt vägt mot att syftet med skyddet tillgodoses.

Farbergskärret är utpekad som riksintresse för naturvård och ska enligt 3 kap. 6 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. En liten yta av naturreservatets nordöstra del berörs även av riksintresse för kommunikationer och ska enligt 3 kap. 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningar. Riksintresset för kommunikation handlar om den framtida järnvägen Europabanan. Det finns ännu inga konkreta alternativ för var järnvägen ska dras och om naturreservatet eventuellt skulle beröras. Innebär den slutliga sträckningen av järnvägen att mark inom reservatet behöver tas i anspråk, får detta prövas i ett senare skede som ett ärende om upphävande av reservatet (eller dispens från reservatets föreskrifter) i den del det omfattas av järnvägens sträckning. Ett beslut om upphävande eller dispens får enligt 7 kap 7 § miljöbalken endast meddelas om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning.

Naturreseervatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

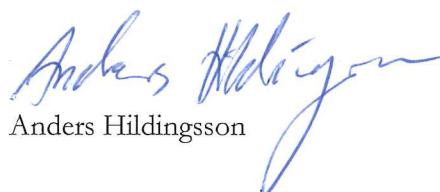
Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 26 april 2019 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Jönköpingsposten, den 4 april 2018, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 25 april 2019.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Anders Hildingsson varit föredragande, avdelningschef Per Hallerstig, enhetschef naturskydd och tillsyn Malin Lund och naturvårdshandläggare Pontus Axén medverkat.

Anneli Wirtén

Anders Hildingsson

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

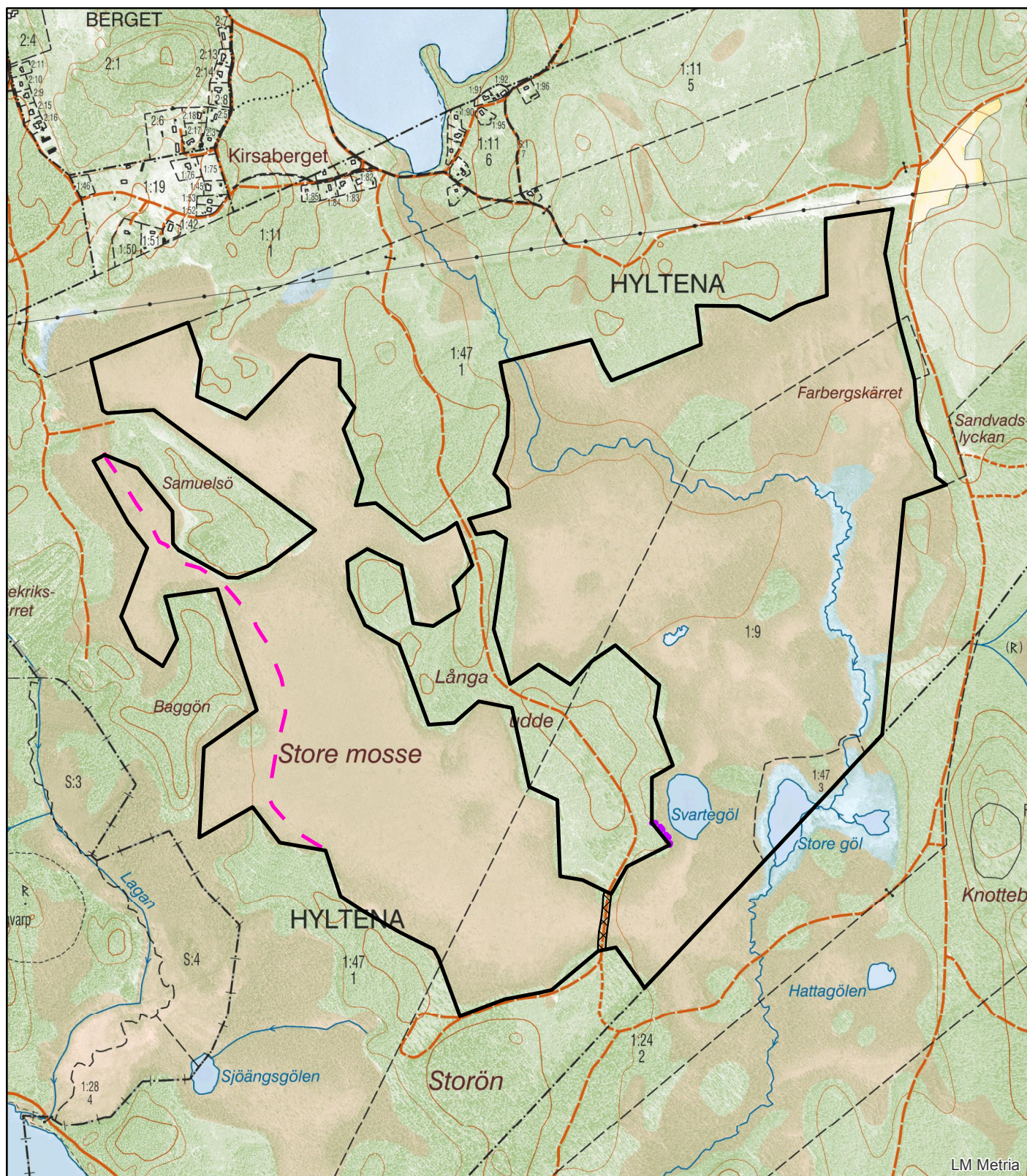
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreseptatet Farbergskärret

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2019-03-29, dnr 511-2544-2012

1:12 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

- Naturreseptatsgräns
- Traktorväg, se föreskrift A8
- Vinterled, se föreskrift A8
- Vägområde

Skötselplan för naturreservatet Farbergskärret i Jönköpings kommun

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	3
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	3
2.1 Administrativa data	3
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	4
2.3 Historik och markanvändning	4
2.4 Växt- och djurliv	4
2.5 Friluftsliv	5
2.6 Bebyggelse och anläggningar	5
2.7 Källförteckning	5
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	6
3.1 Övergripande mål med skötseln	6
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.3 Friluftsliv och gränser	7
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	8
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2019 och gäller tills vidare men bör revideras när uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering. Beslut om naturreservat fattades 29 mars 2019.

Vid frågor om skötsel av reservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 010-223 60 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett myrkomplex med öppen och trädbevuxen högmosse samt mindre kärr och naturskogsartade fastmarksholmar med dess biologiska mångfald
- bevara myrkomplexets hydrologiska värden

Syftet ska uppnås genom att:

- myrkomplexet huvudsakligen lämnas utan åtgärder, för att formas av intern dynamik och andra naturliga processer
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Farbergskärret
Skyddsform	Naturreservat
Areal	154 hektar (ha) varav vatten 2 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	Ia – Strikt naturreservat
Miljömål	Myllrande myrmarker, Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköpings län
Kommun	Jönköping
Socken	Barnarps socken
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets västdel (11)
Mittpunktskoordinater	N 6389506 E 449020 (SWEREF99_TM)
Lägesbeskrivning	15 km söder om Jönköping, 6 km sydväst om Barnarps kyrka
Fastigheter	Del av och Hyltena 1:9 samt del av Hyltena 1:47 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är delvis inmätt.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Våtmark	77 ha
Skogsmark	75 ha
Vatten	2 ha

Naturtyper

Natura 2000-habitat

Våtmark	77 ha	Högmossar (7110)	77 ha
Sjöar och vattendrag	2 ha	Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	2 ha
Barrsumpskog	72 ha	Skogsbevuxen myr (91D0)	72 ha
Lövsumpskog	3 ha	Ej natura-habitat	3 ha

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Farbergskärret och Store mosse utgörs av ett flackt våtmarksområde som bryts upp genom ett antal högre fastmarksöar. Marken täcks till största delen av torv och i övriga delar utgörs jordarten av morän eller isälvsediment i form av sand. Berggrunden består av granit. Våtmarken ligger inom Lagans huvudavrinningsområde och Eckern är delavrinningsområdet. Tre mindre gölar finns i reservatet och genom myren rinner flera bäckar. Längs med fastmarkskanten vid Store göl tränger en rad källor med näringsrikare vatten fram. I områdets nordvästra hörn finns en gammal torvtäkt

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Ingreppen på våtmarksområdet är måttliga och består av ett fåtal äldre diken och ett par mindre torvtäkter. Normalt skogsbruk bedrivs på skogsmarken runt om våtmarksområdet. På generalstabskartan från 1875 ser området ut att utgöras av trädbevuxen myrmark/sumpskog. På ekonomiska kartan från 1954 ser man att området utgörs av våtmark. Registrerade fornlämningar saknas inom reservatet, dock finns ett antal lämningar i nära anslutning till området. Parallellt med reservatets östra sida går en gammal färdväg som är allmänt känd av ortsbefolkningen.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Farbergskärret är ett stort och skiftande myrkomplex med en ovanligt hög mångformighet med flera vegetationstyper. Områdets västra delhalva, Store mosse, utgörs till största delen av öppen högmosse med svagt välvda mosseytor av torr tallristyp. Områdets östra delhalva, Farbergskärret, är mer trädbevuxen och utgörs till stora delar av barrsumpskog. Ett flertal skogsbeklädda fastmarksöar och holmar finns i området. I anslutning till dessa har de rödlistade arterna garnlav och dvärgbägarlav påträffats. Dessa arter signalerar om höga skogliga värden. Ytterligare ett antal signalarter har noterats inom reservatet, även dessa främst knutna till skogliga miljöer med en hög och jämn luftfuktighet samt en kontinuitet av död ved. De påträffade signalarterna utgörs av kärrkammossa, purpurmylia,

flagellkvastmossa, långfliksmossa, dropptaggsvamp och vedticka. Generellt finns rikligt med spik- och knappnåslavar i de delar av myrtallskogen där det finns gamla träd.

Genom myren rinner flera små bäckar kantade av öppna mader och här och var förekommer mindre kärr av huvudsakligen medelrik typ. Området runt gölarna utgörs av ett tjockt, vitmossedominerat gungfly med huvudsakligen triviala arter. Där finns även ett antal arter som indikerar viss källpåverkan, såsom klyvbladvitmossa, kärrkrokmossa, skogsblekmossa, spjutmossa och skedmossa. Tidigare fynd av den rödlistade arten käppkrokmossa har gjorts i detta område, det är dock oklart huruvida arten fortfarande finns kvar. Barrskogarna i anslutning till naturreservatet utgörs av produktionsskog med begränsade naturvärden.

Området har ett högt värde för många fågelarter knutna till såväl våtmarken som de mindre skogsbeklädda fastmarköarna. Vid en fågelinventering år 2014 noterades utöver observationer av sångsvan och trana även spelplatser för orre och tjäder. Samtliga av dessa fyra fågelarter finns listade i EU:s fågeldirektiv. Även smålom uppmärksammades vid inventeringen, det är dock oklart huruvida arten faktiskt häckar i området. Smålom är både rödlistad och upptagen i EU:s fågeldirektiv. Ytterligare arter som visar på områdets höga värde för fågellivet är skogssnäppa och enkelbeckasin. Tidigare observationer av ljungpipare har gjorts i området, en art som är listad i EU:s fågeldirektiv.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Området är inte ett känt friluftsområde och bedöms inte heller bli det efter reservatsbildningen. Inga särskilda anordningar kommer att iordningställas för friluftslivet. Ett utmarkerat skidspår som genomkorsar reservatets västra del får även fortsättningsvis underhållas.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

Ingen bebyggelse eller andra byggnader förekommer i reservatet. Strax norr om reservatet går en större kraftledningsgata och omkring 700 meter från reservatet finns en mast. I nära anslutning till våtmarksområdet sträcker sig ett antal mindre skogsvägar.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Kråkfot Natur AB, 2014. Inventering av skogliga signalarter och rödlistade arter, mossor och lavar.

Kråkfot Natur AB, 2014. Inventering av fåglar.

Lantmäteriet historiska kartor. Ekonomiska kartan (Stigamo J133-6E8a56) år 1954.

Lantmäteriet historiska kartor. Generalstabskartan (Nässjö J243-27-1) år 1875.
Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.
Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad NRO06099.
Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.
SGU. Berggrundskarta och Jordartskarta
Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.
Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Naturreservatet ska utgöras av ett hydrologiskt intakt våtmarksområde med såväl öppen som trädbevuxen högmossa av torr tallristyp samt mindre kärr och skogsbeklädda fastmarksöar. Det ska finnas ett rikt växt- och djurliv knutet till våtmark och gammal barrskog. Området ska i huvudsak lämnas utan åtgärder, detta för att bevara områdets hydrologiska förhållanden samt öka trädens ålder och mängden död ved. Vid behov får röjning/huggning av igenväxningsvegetation ske i syfte att bevara öppna mosseytor. Hydrologisk återställning av avvattande diken får göras efter särskild undersökning.

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

Hela reservatet består av skötselområde 1, se skötselplankarta bilaga 2b.

SKÖTSELOMRÅDE 1	FARBERGSKÄRRET	154 HA
Naturtyp:	Våtmark	77 ha
	Barrsumpskog	72 ha
	Sjöar och vattendrag	2 ha
	Lövsumpskog	3 ha
Natura 2000-habitat:	Högmossar (7110)	77 ha
	Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	2 ha
	Skogsbevuxen myr (91D0)	72 ha
	Ej natura-habitat	3 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Områdes västra delhalva, Store mosse, utgörs till största delen av öppen högmossa medan områdets östra delhalva, Farbergskärret, är betydligt mer trädbevuxen. Ett flertal fastmarksöar och holmar finns i området. I reservatets nordöstra hörn finns ett mindre område med lövsumpskog där björkinslaget är stort. Genom myren rinner ett antal bäckar kantade av öppna mader och här och var förekommer mindre kärr av huvudsakligen medelrik typ. I områdets östra del finns två större gölar. I anslutning till

dessa tränger en rad källor med näringsrikare vatten fram vid fastmarkskanten. Mänskliga ingrepp i området är måttliga och består av ett fåtal äldre diken och ett par mindre torvtäcker.

BEVARANDEMÅL

Området ska formas av en naturlig dynamik och dess hydrologi ska på sikt vara ostörd av mänsklig aktivitet. Växtligheten ska vara naturligt lågvuxen på högmossen. Det ska finnas rikligt med död ved, både stående och liggande. Delar av högmossen ska vara öppna, för att gynna fågellivet. Arealen högmossa ska vara ca 77 hektar, dystrofa sjöar och småvatten ca 2 ha och skogsbevuxen myr ca 72 ha.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Avvattning av diken kan efter särskild undersökning åtgärdas, i syfte att återställa områdets naturliga hydrologi och förhindra uttorkning av området. Ingen negativ påverkan till följd av åtgärder får ske utanför naturreservatets gränser.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Röjning av igenväxning av träd och buskar utförs vid behov på kärr, mosse och mad. Gamla martallar ska sparas.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

Området bedöms vara av mindre betydelse för det rörliga friluftslivet. Länsstyrelsen väljer att inte prioritera att tillgängliggöra reservatet.

BEVARANDEMÅL

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till reservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom informationstavlor som är i gott skick.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlor ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft. Tavlorna ska innehålla en karta över området, information om naturreservatets naturvärden, naturreservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom ett år efter att beslutet vunnit laga kraft
Informationsskyltar	Enligt skötselplankartan	Inom ett år efter att beslutet vunnit laga kraft
Hydrologisk återställning av diken	Hela reservatet	Efter särskild undersökning
Eventuell röjning av igenväxningsvegetation	Hela reservatet	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Farbergskärret

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar) och NT (nära hotad), S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde). EU (arter i fågeldirektivet).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: Hotartsreg. (Hotartsregistret), KF (Kråkfot Natur AB).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Mossor			
Flagellkvastmossa (<i>Dicranum flagellare</i>)	S3	2014	KF
Klyvbladvitmossa (<i>Sphagnum riparium</i>)		2014	KF
Käppkrokmossa (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	NT, EU	1983	AP
Kärrkammosa (<i>Helodium blandowii</i>)	S3	1983	Hotartsreg.
Kärrkrokmossa (<i>Warnstorfia exannulata</i>)		2014	KF
Långfliksmossa (<i>Novellia curvifolia</i>)	S3	2014	KF
Purpurmylia (<i>Mylia taylorii</i>)	S3	2014	KF
Skedmossa (<i>Calliergon cordifolium</i>)		2014	KF
Skogsblekmossa (<i>Chiloscyphus pallescens</i>)		2014	KF
Spjutmossa (<i>Calliergonella cuspidata</i>)		2014	KF
Lavar			
Dvärgbägarlav (<i>Cladonia parasitica</i>)	NT, S3	2014	KF
Garnlav (<i>Alectoria samentosa</i>)	NT, S3	2014	KF
Svampar			
Dropptaggsvamp (<i>Hydnellum ferrugineum</i>)	S3	2014	KF
Vedticka (<i>Phellinus viticola</i>)	S2	2014	KF
Fåglar			
Ljungpipare (<i>Pluvialis apricaria</i>)	EU	1996	Hotartsreg.
Orre	EU	2014	KF
Smålom	EU	2014	KF
Sångsvan	EU	2014	KF

Tjäder	EU	2014	KF
Trana	EU	2014	KF

Källförteckning

Artdatabanken 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010.

Bilaga 1 till fågeldirektivet

Kråkfot Natur AB, 2014. Inventering av skogliga signalarter och rödlistade arter, mossor och lavar.

Kråkfot Natur AB, 2014. Inventering av fåglar.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

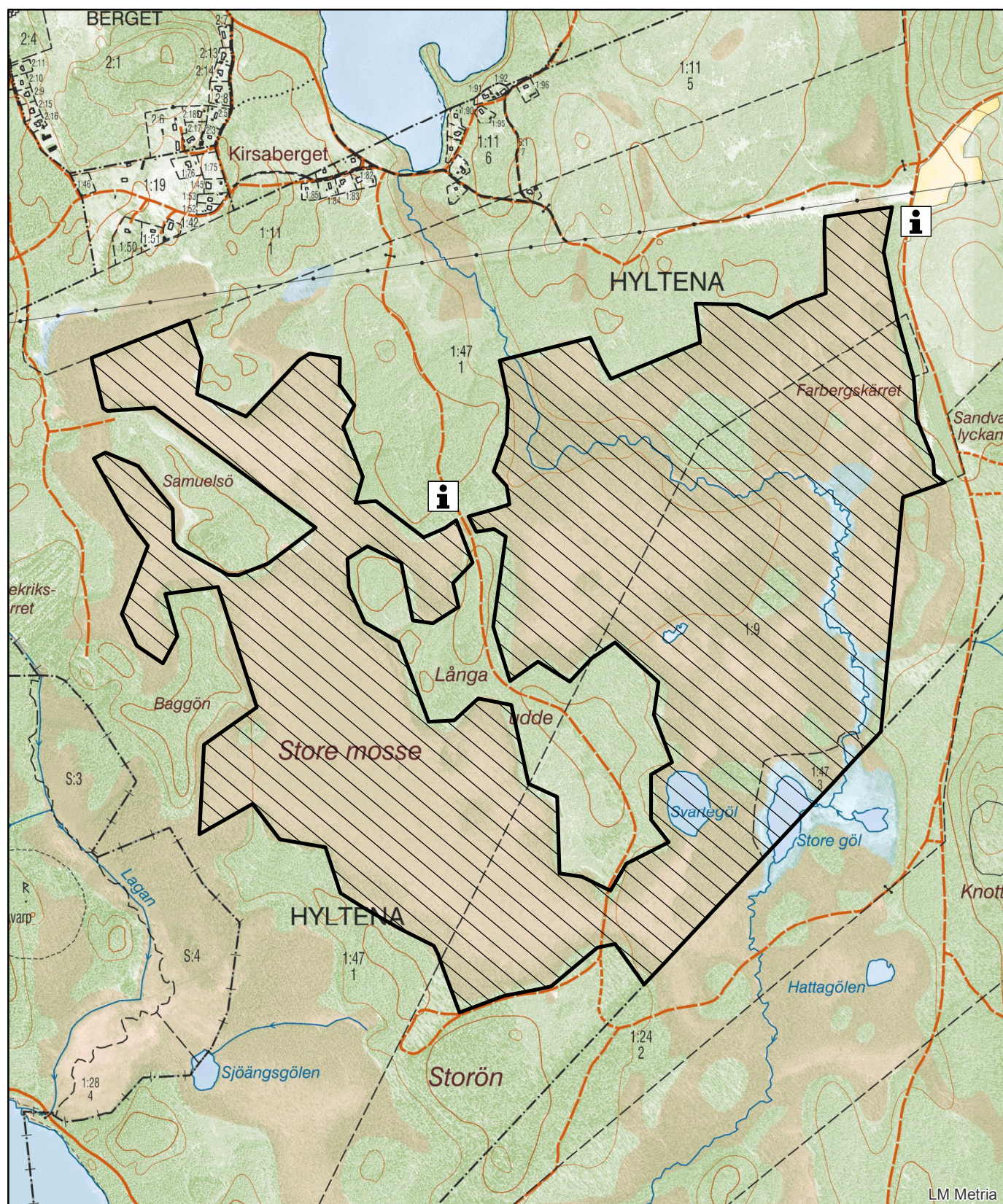
Naturreservatet Farbergskärret

Bilaga 2b

Skötselplankarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut

2018-03-29, dnr 511-2544-2012

1:12 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Skötselområde 1

Informationsskyltar

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Formulär 23

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

VEM SKA PRÖVA ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet.
HUR MAN UTFORMAR ÖVERKLAGANDET	I skrivelse ska du • tala om vilket beslut du överklagar, till exempel genom att skriva ärendets nummer (diarienumret) och dag för beslutet • redogöra för varför du tycker att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur du vill att beslutet ska ändras Du kan anlita ombud att sköta överklagandet åt dig. Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din mening, så bör du skicka med det.
TILL VEM LÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Din skrivelse ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen. Länsstyrelsens adress och telefonnummer finner du längst ner på denna sida.
SENASTE DATUM FÖR ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse inom tre veckor från den dag då beslutet genom kungörelse senast meddelats i ortstidning , annars kan ditt överklagande inte prövas.
NAMNUPPGIFTER M.M.	Skriv tydligt ditt namn, person-/organisationsnummer, postadress, telefonnummer där du kan nås, e-postadress och eventuellt övriga uppgifter som behövs för att handlingar och information ska kunna skickas till dig.